

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ СТРАТЕГІЇ ІНДУСТРІЇ 4.0

Світ наразі знаходиться на етапі четвертої промислової революції, яку ще називають «Індустрія 4.0». Це одна з найбільш масштабних структурних змін за останнє сторіччя, адже змінюється кожний аспект функціонування будь-якої галузі та країни. Цифрова трансформація разом з усіма перевагами і недоліками стає важливим етапом в управлінні бізнес-процесами підприємства, оскільки перевертає традиційні методи ведення бізнесу. На рис.1 авторами сформовано узагальнене уявлення основних елементів, що характеризують Індустрію 4.0 як сучасний підхід до управління підприємством.



Рисунок 1 – Основні складові характеристики Індустрії 4.0

Діджиталізація дозволяє оптимізувати наявні бізнес-моделі, відкриває нові можливості для розвитку компаній та розширює інструментарій, що забезпечує конкурентні переваги та вищі показники ефективності управління й виробництва.

Україна також поступово імплементує технології Індустрії 4.0 у роботу підприємств. Вже створено рух «Індустрія 4.0 в Україні», а також, велика увага приділена цьому питанню зі сторони АППА (Асоціація підприємств промислової автоматизації України). Незважаючи на те, що перехід до діджиталізованого виробництва в Україні відбувається значно меншими масштабами, ніж це

відбувається в інших високорозвинених країнах, українські компанії на гідному рівні представляє свої можливості та має гарний потенціал для розвитку [1, с. 3].

Технології Індустрії 4.0 проникають у всі сфери виробництва в Україні. Найбільше помітно зміни в українських компаніях, які прагнуть покращити ефективність власного виробництва та наблизитись до міжнародних стандартів. Сьогодні все частіше українські підприємства, користуючись наслідками четвертої промислової революції, запроваджують інноваційні технології, використовують «розумні пристрої», що сприяє оптимізації самого виробництва за допомогою автоматизації окремих процесів [2, с. 159]. Так, наприклад, серед лідерів інноваційних компаній України станом на 2020 рік є компанія «Альфа-Банк Україна» (Bank Sense), яка працює в галузі фінансів. У партнерстві з платформою відкритих інновацій RE: ACTOR компанія запустила технологічну онлайн-платформу Alfa Digital. До лідерів також можна віднести компанію «Фармак», що працює у галузі фармацевтики. Компанія трансформувала заводські лабораторії в інтелектуальні кластери, де працюють 35 кандидатів і докторів наук.

Україна є не лише споживачем технологій четвертої промислової революції, а й виступає активним їх розробником. Ми маємо компанії, які працюють безпосередньо над створенням програмного забезпечення, різноманітних пристроїв, приналежних саме цьому етапу розвитку промисловості. Сьогодні все більше іноземних компаній цікавляться українським виробництвом та надають замовлення на розробку певних пристроїв та частин пристроїв, що свідчить про якість вітчизняного продукту. Переваги українського виробництва, що використовують елементи Індустрії 4.0 полягають не лише у підвищенні продуктивності роботи та кращого контролю за виробничими процесами, а й у ціні, яка є нижчою, ніж іноземні аналоги.

Найбільший вплив Індустрія 4.0 мала на аграрний сектор в Україні. Зазвичай, цю галузь вважають непродуктивною та характеризують її технології як застарілі. Але агросектор України активніше використовує новітні технології, що виводить його на новий етап розвитку. Наразі масово запроваджують роботизовані процеси, квадрокоптери, датчики руху та сенсорні технології не лише великі агрохолдинги, а й малий бізнес [3, с. 169]. Наприклад, компанія «Kernel» - провідний у світі та найбільшим в Україні виробник та експортер соняшникової олії. Компанія – лідер з інвестицій в інновації. У 2016 році в компанії вирішили об'єднати всі інноваційні продукти, які використовуються, в єдиний проект під назвою «#DigitalAgriBusiness». Цей проект передбачає використання сервісного обслуговування GPS, особистий мобільний додаток для агрономів та співробітників, а також мобільний додаток – Менеджер управління земельними активами (МУЗА). Глобальна автоматизація процесів виробництва відбується завдяки тому, що система інтегрує внутрішні та зовнішні IT-сервіси Kernel. Це дозволяє проводити аналіз виробництва, відслідковувати прогрес і здійснювати облік значно ефективніше. Завдання такої системи – забезпечити безперервний процес операційного вдосконалення (підвищення врожайності, мінімізація витрат) за рахунок використання достовірних операційних даних для алгоритмів та бізнес-правил, які спроможні аналізувати максимально можливу кількість факторів, що впливають на врожайність та прибуток компанії у процесі планування та реалізації виробничої програми та надавати рекомендації для прийняття раціональних рішень.

Підсумовуючи все вищесказане, можна зазначити, що стрімкий розвиток цифрової економіки кардинально змінює світ. Індустрія 4.0 стимулювала створення новітніх технологій, таких як: адитивні технології, біотехнології, віртуальна реальність та ін. З одного боку, це серйозний виклик, з іншого – нові можливості, могутні переваги для країн та бізнесу. Перехід до Індустрії 4.0 та впровадження її нових технологій є непростим шляхом для будь-якої країни. Але, попри все, Індустрія 4.0 дала світу унікальну можливість змінити майбутнє теперішнього та наступних поколінь. Необхідно знайти лише можливості та ресурси для подолання цього шляху. На основі дослідження деяких вітчизняних підприємств було визначено, що в Україні активно впроваджують технології Індустрії 4.0 у діяльність компаній, незважаючи на виклики зовнішнього середовища. Українська національна економіка має потенціал до розвитку у напрямку Індустрії 4.0. Інновації з'являються у всіх секторах виробництва, та найбільш характерне використання нових технологій для аграрних компаній.

Список використаних джерел:

1. Джафарова, Е., & Карпенко, М. (2021). Особливості та проблеми впровадження Індустрії 4.0 в Україні. *Економіка та суспільство*, № 32. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-19> (дата звернення: 04.04.2023)
2. Г.В Задорожний Особливості та перспективи Індустрії 4.0 в економіці України (науковий огляд). *Вісник економічної науки України*. — 2021. — № 1 (40). — С. 159-179. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/180119> (дата звернення: 01.04.2023)
3. Дергалюк М. О., Прокопчук С. О. Інноваційні технології індустрії 4.0 та їх роль в економіці України. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: зб. тез доп. III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 08 груд. 2022 р. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2022. – 292 с.